

ГРОМАДСЬКА РАДА ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ДОХОДІВ І ЗБОРІВ УКРАЇНИ

м. Київ, пров. Киянівський, 2, к. 402., тел. (044) 247-36-18, факс: (044) 590-27-10
www.minrd.gov.ua; e-mail: afil@sts.gov.ua

Вих. № 14114
Від 25.03.2014

Прем'єр-міністру України

Яценюку А.П.

Копія: Міністру фінансів України

Шлапаку О.В.

Першому заступнику Міністра

доходів і зборів України

Білоусу І.О.

Заступнику Міністра доходів і

зборів України

Науменко В.П.

Шановний Арсеніє Петровичу!

Громадська рада при Міністерстві доходів і зборів України засвідчує Вам свою повагу та звертається до Вас з питанням щодо обговорення проектів регуляторних актів, пов'язаних з реалізацією податкової та митної політики.

Громадська рада при Міністерстві доходів і зборів України є інститутом громадянського суспільства, яка об'єднує 81 бізнес асоціацію, в тому числі міжнародні громадські організації, представників ЗМІ, та широко репрезентує бізнес в Україні. В складі Громадської ради діють чотири комісії: з питань податкової політики, з митної справи, експертно-апеляційна, з питань запобігання та протидії корупції.

Громадські організації та галузеві асоціації представлені експертами у сфері оподаткування та митної справи – юристами, аудиторами, громадськими діячами.

За весь час своєї діяльності членами Громадської ради активно обговорювались законопроекти та інші нормативні акти у сфері оподаткування та митної політики, надавались зауваження та пропозиції, експертні висновки, виносились на обговорення проблемні питання та пропонувались шляхи їх вирішення.

Умовою ефективності запровадження регуляторних актів є прозорість та публічність процедури їх прийняття, широке їх обговорення з бізнесом та громадськістю.

Відповідно до статті 9 від 11.09.2003 р. № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» кожен проект регуляторного акта з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань оприлюднюється у спосіб, передбачений статтею 13 цього Закону, не пізніше п'яти робочих днів з дня оприлюднення повідомлення про оприлюднення цього проекту регуляторного акта. Строк, протягом якого від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань приймаються зауваження та пропозиції, встановлюється розробником проекту регуляторного акта і не може бути меншим ніж один місяць та більшим ніж три місяці з дня оприлюднення проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу.

На сьогоднішній день Міністерством фінансів України розроблений ряд ініціатив щодо внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України (щодо зміни ставок деяких податків і зборів) – законопроект за № 4490, та підготовлений проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України».

Цей законопроект не був оприлюднений відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», що позбавило громадськість та бізнес можливості надати до них свої зауваження та пропозиції у законодавчо встановлений спосіб.

При цьому аналіз новацій, що пропонуються у законопроекті, свідчить про те, що багато його норм дублюють норми законопроектів, зареєстрованих за номерами 3757-1, 3757-2, 3757-3, які у грудні 2013 року були відхилені Верховною Радою України.

Запропоновані Міністерством фінансів України зміни є резонансними та неодмінно викличуть негативну реакцію з боку бізнесу та населення.

Зміни, передбачені законопроектом направлені на збільшення ставок податків та зборів, та неодмінно викличуть дорожчання ряду товарів та послуг для населення, а саме: послуг Інтернету, мобільного зв'язку, вантажних перевезень, транспортних засобів, алкогольних та тютюнових виробів. Інфляційні процеси будуть також поглиблені внаслідок запровадження 0,5% збору на операції з купівлі валюти в безготівковій та готівковій формі.

Будь яка фіскалізація податкової системи, в першу чергу, буде перекладена на плечі внутрішнього споживача.

1. Щодо скасування поступового зменшення основних ставок ПДВ та податку на прибуток:

Законопроектом передбачено, що тимчасова норма по призупиненню зменшення основних ставок ПДВ та податку на прибуток перетворюється на постійну норму, внаслідок чого передбачається зафіксувати основну ставку з ПДВ на рівні 20 %, а ставку з податку на прибуток – на рівні 18 %. Вважаємо такий підхід невиправданим та таким, що не буде сприяти детенізації економіки та її зростанню.

Складна сучасна економічна ситуація призвела до низької активності внутрішнього ринку, падіння платоспроможності населення, поглиблення інфляційних процесів. За цих умов бізнес практично стоїть. Малий бізнес не отримує прибутків та поступово зупиняється, великі підприємства переходять на неповний режим роботи, скорочують штати.

Посилення тиску на бізнес не буде сприяти пожвавленню економіки. Зупинка підприємств та підприємницької діяльності фізичних осіб не буде сприяти збільшенню податкових надходжень до бюджету.

2. Щодо скасування пільги з оподаткування першої поставки лікарських засобів:

Запропоновані законопроектом зміни до пп. 197.1.27 п. 197.1 ст. 197 Податкового кодексу України щодо скасування пільги з ПДВ на операції першого постачання лікарських засобів та виробів медичного призначення фактично призведуть до суттєвого подорожчання лікарських засобів та виробів медичного призначення (збільшення вартості імпорту на 20 % з урахуванням зростання валютних курсів призведе до фактичного подорожчання лікарських засобів не менше ніж в 1,5 рази).

Також, слід звернути увагу на наявність державного регулювання на фармацевтичному ринку шляхом обмеження максимальної націнки та встановлення граничних цін на окремі лікарські препарати.

У разі збереження державного регулювання цін на сьогоднішньому рівні буде відбуватися перерозподіл прибутків між товаровиробниками/імпортерами та іншими ланками ланцюгів постачання. При цьому деякі ланки постачальників будуть змушені зупинити свою діяльність або будуть отримувати значно менший прибуток. Внаслідок цього ефект від впровадження норми щодо скасування пільги з ПДВ буде знівельований втратою частини прибутків посередниками та роздрібними торговцями. У разі перегляду

максимальних цін роздрібні ціни будуть зростати, що викличе додаткову соціальну напругу у суспільстві.

При подальшому постачанні лікарських засобів в Україні суб'єкти господарювання-оптові постачальники змушені будуть сплачувати ПДВ до моменту отримання оплати за товар. Це пов'язано з тим, що на внутрішньому ринку при постачанні лікарських засобів надається відстрочення платежу від 2 до 4 місяців. Виходячи з цього, постачальники будуть змушені або змінювати умови постачання, або шукати додаткові оборотні кошти для сплати ПДВ.

Виходячи з вищезазначеного, скасування пільги з ПДВ з операцій з першого постачання лікарських засобів є недопустимим.

3. Щодо оподаткування ПДФО процентів з депозитів, облігацій, іпотечних сертифікатів на загальних підставах:

Запровадження цієї норми призведе до відтоку депозитів з банківської системи, до її ослаблення, до подорожчання кредитних ресурсів, до ускладнення адміністрування ПДФО.

Так, реакцією населення обов'язково стане дострокове повернення депозитів в сумі, що перевищує 50 000,00 грн., тобто суму, проценти з якої не будуть підлягати оподаткуванню. Вважаємо, що запропонована загальна сума вкладу 50 000,00 грн. (5 000 дол. США) у зв'язку із різким падінням гривні є замалою.

При цьому капіталізація процентів значно ускладнить механізм адміністрування бази оподаткування ПДФО.

Наявність суми депозитів загальною сумою більше ніж 50 000,00 грн. на кінець будь-якого місяця буде вимагати обов'язкового декларування доходів громадян. При цьому при наявності у фізичної особи інших доходів (зокрема, заробітної плати), загальна ставка ПДФО 15-17% буде застосовуватися до всієї

суми доходів (до процентів та до заробітної плати), що буде вимагати здійснення річного перерахунку суми податку, утриманого із заробітної плати та з суми отриманих фізичною особою процентів.

Відповідно до чинних норм Податкового кодексу України, які вступають в дію з 01.01.2015 р., система оподаткування податку є значно простішою. Отримані проценти будуть оподатковуватися за ставкою 5 %, отримана заробітна плата – за ставкою 15-17 %. У зв'язку з тим, що обов'язок такого нарахування покладається на податкового агента, фізична особа не зобов'язана надавати річну податкову декларацію о доходах (крім окремих випадків, встановлених чинним законодавством).

Таким чином, оподаткування процентів за основною ставкою (15-17 %) тільки ускладнить адміністрування податку та завдасть удару по банківській системі. Відтік депозитів нівелює очікувані результати від запровадження зазначеної норми законопроекту.

4. Щодо збільшення плати за користування надрами:

Відповідно до норм законопроекту ставка плати за видобуток залізної руди (10 % від собівартості мінеральної сировини – концентрату) збільшена в порівнянні з чинними ставками від 2,9 до 3,7 та 8,7 разів (з 15,5 до 57,3 для руд із змістом заліза менше 20 %).

Всі показники значно перевищують показники інших країн, в багатьох з яких ставки плати за надра встановлюються на рівні 10%, але від собівартості власне добування сирової руди, а за чинними нормами та нормами законопроекту ставку 10% встановлено від собівартості мінеральної сировини на етапі первинної переробки (до термічної та агломерації).

Внаслідок зазначеного підходу, як свідчить проведений перерахунок, ставка 10% по відношенню до собівартості концентрату відповідає ставці 25%

від собівартості руди, тобто в 2,5 разів збільшена проти ставок інших країн (таблиця 1).

Таблиця 1

Розміри плати за видобуток залізної руди в країнах світу, грн.

Країна	Початок дії ставки	Ставка згідно із законами	Ставка в перерахунку на грн за тонну сирової руди			Вміст заліза у сирій руді			Ставка в перерахунку на грн за тонну товарної руди з вмістом заліза 62%		
Бразилія	01.01.91	2% чистого доходу від реалізації + 50% від цієї суми за оренду ділянки	10,3-15,4			62,0			10,3-15,4		
Китай	01.02.11	80% від базової ставки, що становить 2-30 юанів за тонну	2,0-30,5			31,3			7,0-33,2		
Росія, Лебединський ГЗК	01.01.02	4,8% від собівартості видобутої сировини	9,7			35,9			18,1		
Україна (специфічна ставка)	починаючи з 01.07.12	Встановлюється у грн за одиницю видобутих корисних копалин: 0,89 грн - за тонну залізної руди для збагачення із вмістом заліза менше 20%, 3,64 грн - для залізної руди для збагачення та 11,45 грн - для багатой руди	0,3	1,8	10,3	18,0	30,0	56,0	0,89	3,64	11,45
Україна (адвалерна ставка)	Починаючи з 01.07.12	Встановлюється у відсотках від собівартості мінеральної сировини (концентрат): 1,5 - для залізної руди для збагачення з вмістом заліза менше 20%, 2,7% - для залізної руди для збагачення та 3,5% - для багатой залізної руди	3,8	6,9	10,4	6,6	15,5	20,1	<u>9,2</u>	<u>13,9</u>	<u>20,5</u>
Україна (адвалерна ставка)	ПРОПОНУЄТЬСЯ в ЗМІНАХ до ПКУ	Встановлюється у відсотках від собівартості мінеральної сировини (концентрат): 10,0 – для залізної	25 від собівартості руди 29,9 грн/тн			10 від собівартості концентрату 57,3 грн/тн			3,57 від собівартості окатишів 20,5 грн/тн		

		руди			
--	--	------	--	--	--

Таким чином, необхідно або змінювати базу оподаткування на собівартість руди (тобто власне першого переділу – видобування) і залишати ставку 10% від собівартості сирової руди, або зменшувати ставку 10% від собівартості концентрату в 2,5 рази – до 5 % проти чинних 1,5 – 2,7%.

В розрахунках застосовано середні показники, а саме:

- собівартість руди – 85-100 грн.;
- собівартість концентрату 370-480 грн.;
- собівартість окатишів – 550 грн.

Перерахунок здійснений за наступними показниками виходу товарної продукції: 1 т. руди – 0,4 т. концентрату; 2,8 т. руди – 1 т. окатишів.

Також в розрахунках застосований коефіцієнт рентабельності – 1,194.

5. Щодо збільшення ставок акцизного податку на дизпаливо:

Міністерством фінансів України пропонується застосування єдиної ставки акцизного податку на дизпаливо (98 євро за 1 т) замість диференціації ставок в залежності від вмісту сірки (від 46 до 98 євро за 1 т) (дублювання законопроекту, реєстр. № 3757-1).

Введення такої запропонованої норми призведе до суттєвого підвищення вартості дизельного палива, що в свою чергу збільшить частку транспортних витрат у продукції усіх галузей економіки держави, а особливо у таких соціально-важливих галузях, як виробництво продуктів харчування та будівництво, тим самим збільшить вартість продуктів споживання та пасажирських перевезень і, як наслідок, призведе до виникнення соціальної напруги.

Крім того, відмова від диференційованих ставок акцизного збору призведе до значного збільшення постачання в Україну дизпалива низької якості, що може призвести до виходу з ладу двигунів через наявність у паливі значного вмісту сірки. А це, в свою чергу, погіршить позиції України як

транзитної держави та екологічний стан навколишнього природного середовища.

6. Щодо спрощеної системи оподаткування:

Запровадження обмеження застосування спрощеної системи оподаткування деяким видам діяльності, запровадження РРО та обліку витрат щодо окремих груп імпорتنих товарів є передчасною пропозицією. Посилення контролю за платниками податків – фізичними особами, що застосовують спрощену систему оподаткування, повинно супроводжуватися цілим рядом заходів, які:

- спрощують митне оформлення дрібних партій товару (спрощений перелік документів для митного оформлення, спрощені процедури митного оформлення дрібних партій товару);

- врегульовують питання отримання фізичними особами – підприємцями платежів від населення (електронні гроші, поштові перекази);

- сприяють унеможливленню корупції та контрабанди.

Посилення тільки заходів контролю без надання можливості бізнесу працювати в легальному полі та отримувати достатній рівень прибутків призведе до ще більшої тенізації економіки. На сьогоднішній день саме відсутність дієвих механізмів ведення легального бізнесу унеможливує для підприємців ведення обліку витрат та запровадження РРО. Імпорт власними силами підприємця практично не можливий (за рахунок відсутності надання всього пакету документів відповідно до вимог Митного кодексу України), оптові підприємства, від яких залежить дрібний підприємець, не завжди надають первинні документи на товар.

Замість жорстких заходів з наповнення бюджету необхідно частково вивільнити бізнес від регуляторного тиску, розробити заходи з поживлення ділової активності, стимулювання зовнішніх та внутрішніх інвесторів.

У разі відсутності таких дій економіка України не буде розвиватися, бізнес буде припиняти діяльність, інвестиції будуть виводитися з України.

Враховуючи вищезазначене, просимо врахувати зауваження членів Громадської ради та наполягаємо на необхідності організації широкого обговорення Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України», а також інших законопроектів, пов'язаних з реформуванням податкового законодавства.

З повагою та надією на плідну співпрацю

Голова Громадської ради

Я. Романчук